

“คู่สาว”... เมื่อพฤติการณ์อนุมานได้ว่ามีความสัมพันธ์พิเศษต่อกัน ... ผิดวินัยร้ายแรง !?

นางสาวจารุณี กิจตระกูล พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร
สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

ข้าราชการมีพฤติกรรมเป็น **“ผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง”** เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงมีลักษณะอย่างไรนั้น กฎหมายที่บัญญัติเป็นความผิดอาจไม่ได้ให้ความหมายหรืออธิบายลักษณะของพฤติกรรมไว้ การพิจารณาจึงขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณี เช่น การมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๗๙๓/๒๕๖๐) การใช้อาวุธปืนยิงผู้อื่นถึงแก่ความตาย การมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และการพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่มีเหตุอันควร (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๓๒๗/๒๕๖๐)

การที่ข้าราชการประพฤติดนไม่เหมาะสมในทางเพศกับผู้อื่นที่มีคู่สมรสของตน ...

อาจเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่เกิดเป็นการ **“ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง”** และในการพิจารณาก็ไม่จำเป็นต้องปรากฏพยานหลักฐานจนปราศจากข้อสงสัยว่ามีความสัมพันธ์ในทางคู่สาวกันจริงเหมือนการพิจารณาเพื่อลงโทษในทางอาญา

ดังเช่นอนุหาทรัพย์ที่ยกมานำเสนอในฉบับนี้ เป็นกรณีที่ข้าราชการ **“ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง”** ในทางคู่สาว จนกระทั่งหน่วยงานต้นสังกัดมีคำสั่งลงโทษทางวินัยปลดออกจากราชการ และข้าราชการที่ถูกลงโทษได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจสอบพยานหลักฐานต่าง ๆ สรุปได้ว่า

นางสมหญิงซึ่งเป็นข้าราชการครูมีสามีที่จดทะเบียนสมรสอยู่ร่วมกันแล้ว โดยพยานบุคคล ๓ รายที่พักอาศัยอยู่ใกล้เคียงกับบ้านพักของนางสมหญิงให้ถ้อยคำในทำนองเดียวกันว่า ได้พบเห็นนางสมหญิงและนายเสือพักอาศัยอยู่ด้วยกันที่บ้านซึ่งปลูกสร้างร่วมกัน นายเสือได้บอกกับพยานซึ่งเป็นผู้รับจ้างถมดินที่บ้านนางสมหญิงว่านางสมหญิงเป็นภริยาของตน นางสมหญิงได้ยอมรับว่านายเสือได้พักอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน แต่เป็นการพักอาศัยชั่วคราว ส่วนสามีของนางสมหญิงให้การว่านางสมหญิงไม่กลับบ้านที่อยู่ร่วมกับสามีทุกวันโดยจะกลับเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์เท่านั้น ส่วนพยานฝ่ายนางสมหญิงเป็นชาวบ้านคนละตำบลคนละพื้นที่ และเป็นข้าราชการซึ่งจะพบเห็นกันเฉพาะในสถานที่ราชการ

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อพยานไม่มีเหตุโกรธเคืองหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะให้การปรักปรำนางสมหญิง (ผู้ฟ้องคดี) และคำสั่งลงโทษทางวินัยไม่จำเป็นต้องปรากฏพยานหลักฐานจนปราศจากข้อสงสัยเหมือนการลงโทษทางอาญา ทั้งการดำเนินการทางวินัยและการดำเนินคดีอาญามีหลักเกณฑ์ วิธีการสอบสวน และการลงโทษไว้เป็นการเฉพาะแยกจากกันคนละส่วน และกฎหมายบัญญัติให้ดำเนินการทางวินัยได้โดยไม่ต้องรอฟังผลคดีอาญา

เมื่อนางสมหญิงมีพฤติการณ์อยู่อาศัยในบ้านร่วมกันสองต่อสองกับนายเสือจนตลอดข้ามคืน ย่อมอนุมานได้ว่ามีความสัมพันธ์พิเศษต่อกัน การที่นางสมหญิงประพฤติดนไม่เหมาะสมเป็นเหตุให้บุคคลอื่นติฉินนินยามีความสัมพันธ์ฉันคู่สาวกับสามีของผู้อื่น จึงเป็นการไม่รักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของหน้าที่ราชการและผิดศีลธรรม อันถือว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ (เทียบเคียงได้กับมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑) ดังนั้น คำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการจึงเหมาะสมกับความผิด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๕๔๖/๒๕๖๐)

คดีนี้ถือเป็นอุทธรณ์สำหรับข้าราชการว่า จะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ที่ดำรงอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความประพฤติส่วนตัวในบางกรณีดังเช่นความสัมพันธ์ในทางชู้สาวนั้น แม้จะไม่เป็นความผิดทางอาญา แต่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่อาจถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการได้ และบางกรณีอาจต้องรับผิดทางแพ่งตามกฎหมายลักษณะครอบครัวด้วยนะคะ (ปรึกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)
